

WÓJT GMINY SKIERBIESZÓW

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

**PROJEKT ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SKIERBIESZÓW
(PARK WIEJSKI - OBRĘB SKIERBIESZÓW)**

Opracowanie:
inż. Anna Gruszka

SKIERBIESZÓW
lipiec 2025

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
  - 1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy
  - 1.2. Dokumenty w powiązaniu, z którymi została sporządzona prognoza
  - 1.3. Zakres i cel opracowania
  - 1.4. Metodyka opracowania prognozy
2. Zakres terytorialny prognozy
3. Charakterystyka zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
4. Charakterystyka zasobów i funkcjonowania środowiska na obszarze projektu miejscowego planu i w jego sąsiedztwie
5. System przyrodniczy gminy, obszary chronione, różnorodność biologiczna
6. Obszary, obiekty i gatunki chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody
7. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, zwłaszcza dotyczące obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
8. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu
9. Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym dla gminy Skierbieszów
10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w zmianie miejscowego planu
11. Potencjalny wpływ na środowisko w przypadku realizacji ustaleń miejscowego planu, ocena skutków wpływu ustaleń projektu miejscowego planu na poszczególne elementy środowiska i człowieka
12. Opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długofalowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko
13. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko
14. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących wynikać z realizacji ustaleń miejscowego planu
15. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie
16. Zasady monitorowania wpływu realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko
17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym
18. Oświadczenie projektanta

1. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna opracowania prognozy

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1094 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.).

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów. Podstawą wszczęcia prac nad zmianą miejscowego planu jest uchwała nr XLII/319/2023 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów.

Niniejsza prognoza stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zakres merytoryczny prognozy określa art. 51 ww. ustawy, natomiast zakres niniejszej prognozy oraz stopień szczegółowości został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie (znak pisma: WSTIII.410.153.2024.KŁ z dnia 23.12.2024 r.) oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu (znak pisma: NZ.9027.4.306.2024 z dnia 10.01.2025 r.).

1.2. Dokumenty w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza:

- 1) Uchwała Nr XLII/319/2023 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów
- 2) Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terytorialnych III w Zamościu
- 3) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów (zatwierdzonego uchwałą Nr XXV/168/2002 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 28 lutego 2002 r.)
- 4) Objasnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50 000 KRAŚNICZYN Arkusz 826 - Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy
- 5) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego – Lublin 2015

1.3. Zakres i cel opracowania

Na podstawie art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), dokonano wymaganego uzgodnienia zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie z odpowiednimi organami.

Zgodnie z przepisami ww. ustawy, prognoza powinna zawierać:

- 1) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- 2) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- 3) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- 4) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- 5) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- 1) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- 2) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- 3) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- 4) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- 5) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - a) różnorodność biologiczną,
  - b) ludzi,
  - c) zwierzęta i rośliny,
  - d) wodę,
  - e) powietrze,
  - f) powierzchnię ziemi,
  - g) krajobraz,
  - h) klimat,
  - i) zasoby naturalne,
  - j) zabytki,
  - k) dobra materialne
  - l) z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Celem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów jest określenie i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu zmiany miejscowego planu, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań oraz przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Ponadto, prognoza dokonuje oceny skutków oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmiany miejscowego planu poprzez określenie charakteru prawdopodobnych oddziaływań na środowisko, które mogą być spowodowane realizacją zasad i sposobów zagospodarowania określonych w projektowanym dokumencie. Opracowanie wskazuje potencjalne zagrożenia oraz możliwości generowania pozytywnych przekształceń środowiska przez projekt zmiany.

Niniejsza Prognoza nie rozstrzyga o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami projektu zmiany miejscowego planu, natomiast przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja tych ustaleń na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury. Prognoza dotyczy nie tylko oddziaływania na środowisko, ale również wpływu otoczenia na tereny, które przeznaczają się pod funkcje ustalone niniejszym projektem miejscowego planu.

1.4. Metodyka opracowania prognozy

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została dostosowana do skali i szczegółowości dokumentu będącego podstawą oceny. Uwzględnione zostało stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie Wydział Spraw Terenowych III w Zamościu oraz przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zamościu, dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości prognozy. Ponadto, przeanalizowano opracowania i ogólnodostępne materiały niezbędne do wykonania analizy i oceny aktualnego stanu środowiska oraz powiązań z innymi dokumentami na poziomie lokalnym, krajowym oraz międzynarodowym, pozyskano informacje o poszczególnych komponentach środowiska. Analizując uwarunkowania środowiskowe odniesiono się do zagadnień istotnych dla oceny skutków realizacji prognozy.

Kolejno, w prognozie uwzględniono wpływ ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego, uwzględniając wzajemne zależności między nimi. Wpływ na poszczególne komponenty środowiska oceniono w odniesieniu do:

- 1) rodzaju oddziaływania - bezpośrednie, pośrednie, wtórne,
- 2) czasu oddziaływania – krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe
- 3) mechanizmu oddziaływania – chwilowe, okresowe, stałe,
- 4) oceny oddziaływania – pozytywne, negatywne, neutralne.

2. Zakres terytorialny prognozy

Prognoza obejmuje ocenę skutków oddziaływań ustaleń projektu zmiany miejscowego planu w granicach objętych zmianą z uwzględnieniem systemu przyrodniczego gminy, obszarów i obiektów przyrodniczych chronionych i projektowanych do ochrony prawnej i planistycznej wskazanych oraz powiązań ekologicznych z cennymi przyrodniczo terenami znajdującymi się w otoczeniu.

3. Charakterystyka projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Projekt miejscowego planu składa się z części tekstowej i graficznej. Projekt uwzględnia wymagania dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Projekt miejscowego planu jest zgodny z ustaleniami Uchwały Nr XXV/168/2002 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów.

W obszarze planu wydziela się liniami rozgraniczającymi tereny o następujących symbolach:

- 1) ZP – teren zieleni urządzonej – park wiejski,
- 2) ZN – teren zieleni naturalnej,
- 3) WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych (rzeka Wolica),
- 4) KOP – teren parkingu.

Zgodnie z ustaleniami szczegółowymi projektu miejscowego planu:

1. dla terenu oznaczonego symbolem 1ZP, 2ZP plan ustala:

- 1) przeznaczenie: teren zieleni urządzonej – park wiejski,
- 2) w ramach terenu 1ZP dopuszcza się lokalizację: terenowych urządzeń sportowych, tymczasowej sceny do obsługi imprez i spotkań okazjonalnych, obiektów małej architektury, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji pieszo - rowerowej,
- 3) w ramach terenu 2ZP dopuszcza się lokalizację: obiektów małej architektury (ławki, śmietniki), komunikacji pieszo - rowerowej, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, budowli hydrotechnicznych,

4. Charakterystyka zasobów i funkcjonowania środowiska na obszarze projektu miejscowego planu i w jego sąsiedztwie

4.1. Położenie

Obszar objęty zmianą miejscowego planu, zlokalizowany jest w obszarze wiejskim Skierbieszów i obejmuje tereny w granicach jednostki osadniczej Skierbieszów w rejonie rzeki Wolica.

Zgodnie z podziałem Kondrackiego (2002), obszar zmiany miejscowego planu położony jest w obrębie mezoregionu Działy Grabowieckie będącego częścią makroregionu Wyżyny Lubelskiej.

4.2. Budowa geologiczna

Według wykonanej przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, Mapy geologicznej w skali 1:50 000 Arkusz Krasiczyn (826) i objaśnień do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski w skali 1:50 000 Arkusz Krasiczyn (826), Gmina Skierbieszów leży w obrębie Działów Grabowieckich, które według podziału geomorfologicznego Kondrackiego (1998) należą do jednostki geomorfologicznej wyższego rzędu, jaką jest Wyżyna Lubelska.

Do najstarszych utworów budujących podłoże geologiczne gminy należą osady mastrychtu górnego (wyższego). Najstarsze osady (najczęściej margle lub margle z wkładkami kredy piszącej) występują w dnach kopalnych dolin rzecznych Siennicy, Wojsławki i Wolicy. Powyżej rzędnej 200–210 m n.p.m. stoki wzniesień i kulminacje garbów zbudowane są z opok.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez osady preglacjału, interglacjałów: wielkiego, lubelskiego i krastudzkiego oraz zlodowaceń: Sanu, Odry, Warty i Wisły. Wypełniają one głównie kopalne doliny: Siennicy, Wojsławki i jej dopływów (Horodyski i Milutkiej) oraz Wolicy. Na obszarach wierzchowinowych tworzą zwartą pokrywę lessową. Wychodnie utworów kredowych niekiedy przykryte są cienkimi pokrywami deluwialnymi.

Pod względem genetycznym utwory preglacjału można podzielić na dwie grupy: osady gruzowo-zwietrzelinowe oraz osady rzeczne: żwiry, piaski i mułki. Maksymalną miąższość (do 24 m) stwierdzono w dolinie Wolicy. W otworach badawczo-kartograficznych wykonanych w dolinach Wolicy ponad marglami mastrychtu górnego stwierdzono gruzowo-ilaste brekce okruchów margli spojone często białymi lub szarozielonkawymi mułkami lub łąkami zwietrzelinowymi, które wyraźnie różnią się od spękanych skał podłoża kredowego. Niektóre okruchy margli noszą ślady bardzo słabego otoczenia krawędzi, które może sugerować przemieszczanie na niewielkich odcinkach. Miąższość stref występowania brekcji wynosi od 1 do 3 m. Wiry i piaski żwirowate, rzeczne są charakterystyczną serią osadów żwirowych lub piaszczysto-żwirowych, niekiedy z przewarstwieniami mułkowatymi, która wypełnia spągowe partie dolin dorzecza Wieprza, głównie Wojsławki i Wolicy. W dolinie Wolicy w okolicy Sulmic na głębokości 42,6– 50,0m (otw. 57) są to głównie żwiry kredowe, pyłowato-piaszczyste, polimodalne, bardzo źle wysortowane i silnie wapniste. Łączny udział frakcji żwirowych wynosi 62%. W składzie petrograficznym frakcji żwirowej najwięcej jest skał lokalnych (opoki, margle—96,7%), które wraz z okruchami skamieniałości kredowych (2%) i sporadycznymi żwirami gez i fosforytów stanowią prawie 99,5%. Pozostałe to ziarna białego, dobrze obtoczonego kwarcu nieznanego pochodzenia. Charakterystyczne jest zmniejszenie się miąższości tej serii osadów ku wschodowi, aż do zaniku w rejonie Bończy (dolina Wojsławki) i Skierbieszowa (dolina Wolicy).

W czasie zlodowaceń południowopolskich cały obszar Skierbieszowa był pokryty lądolodem przynajmniej w fazie maksymalnego zasięgu zlodowacenia Sanu. Do dzisiaj zachowały się tylko niewielkie fragmenty dawnych pokryw osadów lodowcowych i wodnolodowcowych. Większość utworów została rozmyta i usunięta przez procesy denudacji. Zachowały się tylko cienkie płyty glin zwałowych lub ich rezydwa oraz nieco grubsze serie osadów wodnolodowcowych, często całkowicie przykrytych przez pokrywę lessową.

4.3. Gleby

O środowisku glebowym decydują lessy, które są skałą macierzystą w większości typów gleb. Są to typowe drobnoziarniste lessy zwykłe i ilaste. Wierzchnie poziomy w większości o dobrej strukturze granulometrycznej stwarzają korzystne warunki powietrzno—wodne. Redukcja węglanów w wierzchnich poziomach powoduje zakwaszenie gleb. Największą powierzchnię zajmują gleby brunatne. Gleby brunatne z dobrze wykształconym poziomem próchnicznym stanowią najlepsze gleby — głównie II klasy bonitacyjnej.

W rejonie miejscowości Hajowniki, Huszczka Duża, Huszczka Mała Łaziska i Iłowiec są to czarnoziemy I kasy bonitacyjnej. Jedynie w północnej części, miejscami w południowej, występują gleby słabsze. Cechą charakterystyczną gminy jest wysoka wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniający jakość gleb, agroklimat, warunki wodne i rzeźbę terenu jest o około 35% wyższy od średniej dla kraju.

Zmiana miejscowego planu obejmuje następujące klasoużytki:

- 1) działka nr 1143/2 – ŁIII, ŁV, W-ŁIII, W-ŁV,
- 2) działka nr 3350 – Wp.

Tereny objęte zmianą planu nie są wykorzystywane rolniczo.

4.4. Surowce naturalne

W granicach zmiany miejscowego planu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych, obszary lub tereny górnicze.

4.5. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny oraz według W.A. Zinkiewiczów, gmina Skierbieszów, znajduje się w Lubelsko-Chełmskiej dziedzinie klimatycznej natomiast według regionalizacji ogólnopolskiej w regionie XXVIII - Zamojsko – Przemyskim (zgodnie z podziałem Polski na 28 regionów klimatycznych).

Klimat ww. regionu kształtowany jest przez zmienny napływ mas powietrza oceanicznego z zachodu oraz mas powietrza kontynentalnego ze wschodu. Najczęściej napływają tu masy powietrza polarno-morskiego, ze średnią częstością w roku 66%. Fronty ciepłe występują przeważnie w grudniu, a najrzadziej w czerwcu. Średnie roczne wartości temperatury w rejonie Skierbieszowa wynoszą 7,5°C. Zima trwa tu średnio 85 dni. Największe nasłonecznienie wykazują miesiące w kolejności: sierpień, lipiec, czerwiec, wrzesień natomiast z miesięcy zimowych luty. Pokrywa śnieżna w obszarze gminy zalega około 80 dni, w tym z pokrywą o grubości >10cm ponad 50 dni w roku. Średnia roczna wartość opadów atmosferycznych wynosi 580 mm. W przebiegu rocznym przeważają opady letnie nad zimowymi. Przez obszar Skierbieszowa przebiega tzw drugorzędny szlak gradowy.

Biorąc pod uwagę gospodarowanie przestrzenią, warunki niekorzystne dla osadnictwa (inwersje termiczne, mgły, mrozowiska, gromadzenie się zanieczyszczeń, zalewanie den dolin w trakcie intensywnych roztopów lub ulew) występują w dolinach rzek i obniżeniach terenów oraz na północnych i północno - wschodnich zboczach dolin i wąwozów (mniejsze nasłonecznienie, niższe temperatury).

4.6 Zjawiska geodynamiczne

Na obszarze objętym planem nie występują zjawiska geodynamiczne.

4.7. Lasy

W granicach zmiany miejscowego planu oraz w sąsiedztwie nie występują grunty leśne.

4.8. Świat roślin i zwierząt

Występowanie fauny, a głównie gatunków cennych uzależnione jest od charakteru środowiska naturalnego.

Dolina rzeki Wolica stanowi największe w gminie pasmo użytków zielonych, stawisk i związanych z tym gatunków floty i fauny. Najcenniejsze gatunki fauny związane są z dolinami rzecznyymi, kompleksami leśnymi i agrocenozami. Obszar zmiany miejscowego planu zlokalizowany jest w centralnej części gminy Skierbieszów, w obrębie ciągów osadnictwa w granicach krawędzi doliny rzeki Wolica. Roślinność terenów objętych zmianą miejscowego planu stanowi biocenoza naturalna w postaci zieleni wysokiej i niskiej, towarzysząca rzece Wolica.

Zagospodarowanie obszarów objętych projektem zmiany planu stanowią tereny dotychczas niezainwestowane, położone w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących skupisk zabudowy oraz dróg.

Z uwagi na bliskie sąsiedztwo dróg oraz budownictwa mieszkaniowego w zabudowie zagrodowej, świat zwierząt terenów objętych opracowaniem reprezentowany jest przez pospolite gatunki ptaków oraz ssaków. Występują tutaj przede wszystkim typowe gatunki pogranicza terenów zabudowanych i rolnych. Wśród ptaków pojawiają się: skowronek, szpak, sroka, jaskółka, gołąb.

4.9. Wody powierzchniowe i podziemne

Według Atlasu Hydrogeologicznego obszar ten należy do regionu lubelsko podlaskiego. Utwory górnej kredy, które stanowią środowisko występowania głównego, a jednocześnie jedyne na tym terenie użytkowego poziomu wodonośnego nachylone są łagodnie w kierunku o przedziale SW/WSW. W obrębie arkusza Krasieczyn (826) utwory górnej kredy występują na powierzchni terenu lub pod przykryciem lessów o miąższości od kilku do około 30 m w części południowej. W profilu pionowym występują utwory mastrychtu, wykształcone w postaci margli, kredy piszącej i opok oraz przejściowych typów litologicznych, niekiedy z drobnymi (kilkunastu centymetrowymi) przewarstwieniami ilów montmorylonitowych. Są to skały szeregu węglany - il - krzemionka, przechodzące stopniowo jedne w drugie. W strefie intensywnej wymiany wód podziemnych (do głębokości około 150 m) dominują margle. Opoki występują głównie w kulminacjach wzniesień. Głębiej kreda pisząca przewarstwiona jest wkładkami margli. Utwory górnej kredy są zuskokowane, co w istotny sposób wpływa na strefowość własności hydrogeologicznych górotworu. Doliny wypełnione są czwartorzędowymi utworami piaszczysto - żwirowymi oraz osadami jeziornymi. Zawarte w nich wody podziemne wykazują więź hydrauliczną z kredowym poziomem wodonośnym.

Wody podziemne poziomu górnokredowego mają generalnie swobodne zwierciadło (lokalnie napięte). Występuje ono na głębokości od kilku do ponad 40 m. Jego amplituda wahań jest najwyższa w strefach wododziałowych (w ciągu roku osiąga 3 - 4 m). Na skłonach i w dolinach jest mniejsza i nie przekracza na ogół 2 m w ciągu roku. Geologiczne i morfologiczne warunki infiltracji opadów są na ogół korzystne.

Najkorzystniejsze warunki infiltracji efektywnej - zasilającej główny poziom wodonośny panują na obszarach występowania utworów górnej kredy bezpośrednio na powierzchni terenu. Górno kredowy poziom wodonośny w obrębie arkusza Kraśniczyn drenowany jest przez dopływy Wieprza. Szczególnie intensywnie drenowany jest przez Wolice. W warunkach naturalnego reżimu wód podziemnych istnieje kontakt tych wód z wodami powierzchniowymi, a rzeki mają charakter drenujący.

Na arkuszu Kraśniczyn wydzielono 3 jednostki hydrogeologiczne związane ze zlewniami dopływów Wieprza. Gmina Skierbieszów należy do Jednostki 3a Cr₃ I, która w granicach arkusza zajmuje pow. 134 km² i kontynuuje się na arkuszach sąsiednich od wschodu, południa i zachodu. Związana jest z systemem krążenia wód podziemnych w zlewni Wolicy. Występuje w niej jeden użytkowy poziom wodonośny w utworach górnej kredy, przykrytych lessami o miąższości najczęściej kilkunastu metrów (lokalnie do 30m), zwierciadło wody ma charakter swobodny, występuje na głębokości od 15

do 50 . Wydajność potencjalna studzien wierconych przyjmuje bardzo zróżnicowane wartości, często wysokie, przekraczające 120 m³/h. Przewodność hydrauliczna wynosi od 200 do > 1500 m²/d. Moduł zasobów odnawialnych szacowany jest na 105 m³/d.km², moduł zasobów dyspozycyjnych 82 m³/d.km².

4.9.1. Wody powierzchniowe

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” wynikającym z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 poz. 216), miejscowość Skierbieszów położona jest w obrębie 1 jednolitej części wód powierzchniowych w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Bugu.

Obszar objęty zmianą miejscowego planu położony jest w granicach zlewni JCWP Wolica o kodzie RW200006243299

- **typ JCWP** RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
- **status** NAT - naturalna część wód
- **cel środowiskowy dla obszaru Skierbieszowski Park Krajobrazowy:**

Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, stawy rybne, łągi, torfowiska niskie, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska [wymaga zachowania procesów erozji lessowej i zachowania podmokłego charakteru dol. Wolicy i Wojsławki z dopływ. oraz natur. elem, w tym starorzeczy, w dolinie,
- **cel środowiskowy dla obszaru Dolina Wolicy:**

utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 6410, 7230, 91E0; gatunki: Rhodeus amarus, Angelica palustris [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Utrzymanie lub poprawa stanu warunków siedliskowych, zachowanie lub poprawa składu gatunkowego ryb. Zapobieganie: intensyfikacji odwadniania terenu; zamianom stosunków wodnych, w tym warunków hydrochemicznych; zmianom warunków zasilania wodami przepływowymi na skutek przebudowy morfologii doliny i warunków przepływu; zanieczyszczeniom wód; usuwaniu osadów (mułu...); lądowieniu drobnych zbiorników wodnych na skutek wypełnienia osadami; niewłaściwemu zarybianiu
- **ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.):** umiarkowany stan ekologiczny
- **stan ogólny** zły
- **cel środowiskowy:**
  - **stan/potencjał ekologiczny** - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieków według wymagań gatunków chronionych,
  - **stan chemiczny** – dobry stan chemiczny.

W „Programie wodno-środowiskowym kraju” dla obszaru Wolica określono następujące zadania dla poprawy stanu wody:

- opracowanie warunków korzystania z wód regionu,
- budowa szczelnych - wybieralnych zbiorników z zapewnieniem kontrolowanego wywozu ścieków, kontrola przestrzegania harmonogramu wywozu nieczystości płynnych,
- prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków i wdrożenie harmonogramu wywozu nieczystości płynnych i osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni,

- likwidacja ognisk zanieczyszczeń (dzikich składowisk),
- gromadzenie i oczyszczanie odcieków ze składowisk odpadów,
- modernizacja składowiska odpadów komunalnych - Składowisko Odpadów Komunalnych – Grabowiec,
- zagospodarowanie osadów ściekowych,
- opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru NATURA 2000,
- budowa przepławki, przywrócenie drożności odcinków rzek,
- właściwa uprawa gleby (właściwie prowadzone prace polowe),
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających wymagania i zasady ochrony środowiska, w szczególności dotyczące: ustalonych stref ochrony ujęć wód, obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych oraz stref zagrożeń powodzią z określeniem sposobu ich użytkowania i zagospodarowania, korytarzy ekologicznych stanowiących doliny rzek i cieków wraz z ich obudową biologiczną, obszarów i obiektów przyrody prawnie chronionych, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych - lasy, zalesienia, zadrzewienia, obszarów ograniczonego użytkowania, w tym nie spełniających wymagań w zakresie jakości środowiska dla istniejących obiektów uciążliwych i niebezpiecznych, rozwoju systemów infrastruktury technicznej zwłaszcza gospodarki wodno – ściekowej i gospodarki odpadami wraz z wyznaczeniem rezerwy terenów, pod urządzenia i rezerw terenów dla potrzeb lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury ochrony środowiska, a także produkujących energię (farmy wiatrowe).

4.9.2. Wody podziemne

Obszar gminy Skierbieszów mieści się w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) Nr 407 – Niecka Lubelska (Chełm-Zamość). Jest to udokumentowany zbiornik o charakterze porowoszczelinowym, w którym główne zasoby stanowią wody utworów kredowych. Głębokość warstwy wodonośnej szacowana jest od głębokości 60 do 120 m p.p.t..

Zgodnie z obowiązującym podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych, zdecydowana większość obszarów opracowania zlokalizowana jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 90 (Europejski kod PLGW 2000090). Jedynie całe obszary nr 40-44 zlokalizowane są w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 121 (Europejski kod PLGW 2000121).

Obszar miejscowego planu położony jest w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych PLGW200090:

Struktura JCWPd 90 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu występującego na całym obszarze jednostki, poziomu czwartorzędowo-kredowo paleoceniowego, występującego tylko w dolinie Wieprza i ujściowych odcinków jego dopływów oraz występującego lokalnie i tylko w części północnej, mało zasobnego poziomu w utworach czwartorzędowych. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki stanowi obiekt zamknięty w sensie hydrogeologicznym, a działy wód podziemnych wydzielonych poziomów wodonośnych pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Występujący w części północnej, związany z utworami wodnolodowcowymi poziom czwartorzędowy Q jest na ogół słabo izolowany od powierzchni terenu, a jego zasilanie ma miejsce na wychodniach piaszczystych lub poprzez niezbyt gruby nadkład gliniasty. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. W przypadku doliny Wieprza poziom czwartorzędowy zasilany jest lateralnie – z utworów kredy górnej – paleocenu, ponieważ infiltracja powierzchniowa na terenie doliny równoważona jest wzmożoną ewapotranspiracją. Wody podziemne są drenowane przez Wieprz i drobne dopływy w rejonie Łęcznej. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny. Poziom wodonośny K3 na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na

zwietrzelinie kredowej. W części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wieprz oraz jej dopływy na całej swej długości. Niewykluczone, że w głębszych partiach poziomu wodonośnego, drogami regionalnego krążenia, część wód podziemnych przepływa ku północy – do zlewni dolnego Wieprza oraz jego prawego dopływu - Tyśmienicy, lecz tego typu krążenie nie zostało potwierdzone badaniami. Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński Q-K3 występuje tylko w dolinie Wieprza i ujściowych odcinków jego dopływów. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmożoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi z wysoczyzny i dalej drenowanymi przez ciekły powierzchniowe.

5. System przyrodniczy gminy, obszary chronione, różnorodność biologiczna

Przyrodniczy system funkcjonalno-przestrzenny obejmuje obszary pełniące różne funkcje ekologiczne: ekologiczne obszary węzłowe, węzły ekologiczne, korytarze i sięgacze ekologiczne i powiązania z terenami przyrodniczymi w otoczeniu gminy. Obszary węzłowe i węzły ekologiczne stanowią obszary zasilania we florę i faunę terenów sąsiednich, natomiast korytarze ekologiczne są ciągami przemieszczania się roślin i zwierząt.

Do tak rozumianego Systemu Przyrodniczego Gminy (SPG) należą:

- 1) ciągi siedliskowe rzeki Wolica, wraz z jej dopływami i suchymi dolinami pełniącymi funkcje sięgaczy ekologicznych,
- 2) ekosystemy leśne, w rejonie rezerwatów przyrody, tworzące lokalne węzły ekologiczne,
- 3) ekosystemy drobnoprzestrzennych agrocenoz z enklawami naturalnych siedlisk, tj. remiz śródpolnych, miedz, pojedynczych skarp i wąwozów lessowych.

Obszar zmiany miejscowego planu zlokalizowany jest częściowo w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody oraz poza zasięgiem korytarzy ekologicznych. Rzeka Wolica pełni istotną rolę w kształtowaniu krajobrazu Skierbieszowa. Jest ona główną osią, dzielącą gminę na części. Dolina Wolicy stanowi główny ciąg wentylacyjny gminy i regionu i wraz z dolinkami bocznych dopływów tworzy system ekologiczny, mający zapewnić poprzez powiązania z terenami otwartymi, prawidłowe warunki klimatyczno-przyrodnicze gminy i regionu. Korytarz doliny Wolicy zapewnia wymianę gatunków pomiędzy obszarami o znacznych wartościach przyrodniczych, umożliwia przemieszczanie się gatunków roślin, zwierząt i grzybów, zapewniając wymianę genową między populacjami.

6. Obszary, obiekty i gatunki chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 poz. 1478 z późn. zm.), do form ochrony przyrody należą: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Obszar zmiany miejscowego planu wg załącznika nr 2 (działka nr 1143/2 i 3350), zlokalizowany jest w części w granicach Specjalnego Obszaru Ochrony NATURA 2000 Dolina Wolicy oraz w całości w obszarze Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego.

6.1. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk NATURA 2000 Dolina Wolicy

Obszar Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 to obszar zajmujący powierzchnię 938,28 ha. Obszar obejmuje fragment doliny Wolicy (dopływ Wieprza). W dolinie przeważają różne typy zbiorowisk łąkowych. W miejscach o mniejszej wilgotności występują świeże łąki użytkowane ekstensywnie z rajgrasem wyniosłym (*Arrhenatherum elatius*), złocieniem właściwym (*Leuanthemum vulgare*), komonicą zwyczajną (*Lotus corniculatus*), bodziszkiem łąkowym (*Geranium pratensis*) i in. W miejscach wilgotniejszych występują, zajmujące znaczną część obszaru, łąki ze związku *Calthion*

palustris. Niewielkie fragmenty doliny zajmują zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) z trzęślicą modrą (*Molina coerulea*) czarcikęsem łąkowym (*Succisa pratensis*), wierzbą rokitą (*Salix rosmarinifolia*), w sąsiedztwie których występuje ubogie *Caricetum davalianae* z turzycą *davalliana* (*Carex davalliana*), turzycą żółtą (*Carex flava*) i kruszczykiem błotnym (*Epipactis palustris*). W starorzeczach wykształca się zbiorowisko z osoką aloesowatą (*Stratiotes aloides*), grążelem żółtym (*Nuphar luteum*), żabiściegiem pływającym (*Hydrocharis morsus-ranae*) i rżesami (*Lemna* sp.). Niewielkie powierzchnie zajmują łągi olszowo- jesionowe (*Fraxino-Alnetum*). W drzewostanie dominuje olcha czarna (*Alnus glutinosa*), w podszycie przeważnie bez czarna (*Sambucus nigra*), natomiast w runie występują gatunki nitrofilne, głównie pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*) i podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*), niekiedy także nawłóć późna (*Solidago gigantea*). Na terenie obszaru stwierdzono występowanie czterech typów siedlisk z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej oraz trzech gatunków zwierząt i jednego gatunku roślin z Zał. II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto w obszarze występuje bocian biały, wymieniany w Zał. I Dyrektywy Ptasiej. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych przedmiotami ochrony obszaru Obszar Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 są:

1) siedliska przyrodnicze:

- a) 3150 - starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*,
- b) 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
- c) 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- d) 7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- e) 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,

2) gatunki roślin:

- a) starodub łąkowy *Angelica palustris*
- b) różanka pospolita *Rhedeus sericeus amarus*.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058. Zgodnie z treścią zarządzenia ze zidentyfikowanych zagrożeń najważniejsze wynikają z rolnictwa, leśnictwa, transportu i komunikacji, urbanizacji, pozyskiwania dzikich zwierząt, ingerencji oraz działalności człowieka. I są to:

- 1) zagrożenia istniejące: ewolucja biocenotyczna, inwazja gatunku, zalesianie, zarzucenie pasterstwa, koszenie/ścinanie, odwadnianie, zmiana sposobu uprawy, wydobywanie torfu, sztuczne plantacje, wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfiarek, kształtowanie wodnej lub nadwodnej roślinności dla celów związanych z odwadnianiem, drapieźnictwo, hodowla ryb, skorupiaków i mięczaków, zalewanie, wędkarstwo, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, usuwanie osadów (mułu...), antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi,
- 2) zagrożenia potencjalne: eutrofizacja, nawożenie/nawozy sztuczne, budowle związane z rolnictwem, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zawleczenie choroby, rybołówstwo, wyschnięcie, sztuczne plantacje, odnawianie lasu po wycince (nasadzenia), wycinka lasu, usuwanie martwych i umierających drzew, eksploatacja lasu bez odnawiania, chwywanie, trucie, kłusownictwo, tamy, wały, sztuczne plaże. Wskazane w Planie działania ochronne mają na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, tj. utrzymanie otwartego charakteru łąk i torfowisk, stworzenie dogodnych warunków do bytowania rzadkich gatunków motyli wskutek prowadzenia zabiegów czynnej ochrony (w odpowiednich terminach) w siedliskach ich występowania, coroczne wycinanie krzewów i podrostu drzew na murawach kserotermicznych oraz pozostawienie martwego drewna (leżącego i stojącego) w drzewostanie – poprawa parametru „martwe drewno”. Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane będą przede wszystkim w stosunku do wszystkich przedmiotów ochrony ustawieniem tablic informacyjnych oraz przeprowadzeniem akcji informacyjnej wśród lokalnej społeczności, w stosunku do siedlisk:
  - a) 6510 niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – w płatach tego siedliska planowane jest zadanie polegające na ekstensywnym użytkowaniu kośnym (działanie obligatoryjne) jako sposób zatrzymania ekspansji dużych bylin i krzewów w

nieużytkowanych łąkach. Koszenie zgodne z określonymi zasadami (działanie fakultatywne) pozwoli na uzyskanie dopłaty i zapewni kluczowe parametry siedliska przyrodniczego. Dopuszczalne jest również użytkowanie pastwiskowe, na określonych zasadach.

- b) 6410 zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (Molinion) - utrzymanie formy i intensywności użytkowania wskutek mechanicznego koszenia na wysokość 5-10 cm z pozostawieniem 50% powierzchni siedliska z coroczną zmianą lokalizacji oraz zbiór siana, w terminie: 15 września-październik.

6.2. Skierbieszowski Park Krajobrazowy

Skierbieszowski Park Krajobrazowy został utworzony w 1995 roku i zajmuje powierzchnię 35 488 ha, dalsze 12 479 ha zajmuje otulina Parku. Jest to najmłodszy park krajobrazowy, a jednocześnie największy z Parków Krajobrazowych tworzących Zespół Parków Krajobrazowych Zamojszczyzny. Park jest położony na terenie gmin: Skierbieszów, Izbica, Kraśniczyn, Krasnystaw, Grabowiec, Miączyn, Sitno, Stary Zamość.

Park został utworzony celem ochrony jednego z najciekawszych pod względem krajobrazowym mezoregionów wschodniej Polski - Działów Grabowieckich. Główny zarys rzeźby terenów Parku jak i całej Wyżyny Lubelskiej ukształtowany został jeszcze w trzeciorzędzie, kiedy nastąpiło posarmackie dźwignięcie z dna morza. Całość obszarów Parku cechuje falisto-pagórkowata rzeźba. Najwyższe wzniesienia sięgają wysokości ponad 311 metrów n.p.m. i osiągają ok. 100 m wysokości względnej. Nie mają jednak charakteru wzgórz wyspowych, są to raczej łagodne wypukłości prawdopodobnie kumulacyjnie podwyższone. Materiałem budującym są skały kredowe i opoka dosyć odporna na wietrzenie i denudację, pokryte warstwą lessu o różnej grubości. Less pokrywa prawie całą powierzchnię Działów Grabowieckich. Podatny na sypywanie, pod działaniem wody sprzyja procesom erozji, która obok spękań skały wapiennej podłoża, jej zmiennej twardości, wietrzenia, procesów denudacji i soliflukcji w przeszłości jest czynnikiem kształtującym rzeźbę tego terenu. Działalność ta zaznacza się już na kilkustopniowych skłonach, które występują jednak na małej powierzchni Parku. Większość terenu wykazuje małe skłony, gdzie nie zachodzą zmywy takie, które tworzyłyby nowe formy rzeźby terenu. W terenach Parku wyróżnić można trzy poziomy zrównania: wierzchowinowy poziom wyżynny - położony powyżej 270 metrów n.p.m., średni poziom wyżynny - między poziomiami 270 - 220 metrów n.p.m., najniższy w położeniu - poniżej 220 metrów n.p.m. Najbardziej zwarte obszary zrównań poza doliną Wolicy występują w poziomie wyższym wzdłuż szosy od Iłowca do Kalinówki, na gruntach Iłowca, Skierbieszowa, Podhuszczki, Huszczek, Zabytowa, Sulmic, Kalinówki, Wiszenek i Łazisk. Skłony zajmują duża powierzchnie, przeważając na znacznych obszarach nad terenami zrównań - szosa w Zrębciu. Na obszarach tych występuje również największy procent skłonów powyżej 10-15° znajdujących się jeszcze w uprawie i większych, które prawie w całości zostały zalesione lub na małych powierzchniach zadarnione.

Lasy Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego nie tworzą zwartej przestrzeni, lecz występują w postaci wysp rozrzuconych wśród pól uprawnych. Buk budujący lasy Parku charakteryzuje się dorodnością i dużą ekspansywnością. Dominującym zespołem jest las grądowy *Tilio-carpinetum*, stanowiący 90% powierzchni leśnej Parku. Występuje na glebach brunatnych wytworzonych z lessów, na podłożu kredowym. U podnóża wzniesień, w dnach dolin, na madach występują łągi wiązowo - jesionowe *Fraxinoulmetum*. Bory z klasy *Vaccino-Piceetea* występują na małych powierzchniach w południowo-wschodniej części Parku, na glebach pseudobielicowych wytworzonych z piasków gliniastych. W głębszych warstwach profilu glebowego występują zwykle margle kredowe. Bory przybierają charakter mieszany i zaliczono je do *Serrotulo-pinetum* subborealnego boru mieszanego. Najcenniejsze fragmenty drzewostanów projektowane są do objęcia ochroną rezerwatową. Na obszarze Parku rozpowszechnione są zarośla kserotermiczne (zespoły: *Ligustro-Prunetum* i *Pruno-Grataegetum*) na słonecznych zboczach kredowych, niekiedy lessowych i gliniastych o odczynie alkalicznym. Torfowiska przejściowe i bagna występują małymi płatami w rozszerzeniach dolin rzecznych. Stwierdzono tu występowanie trzech

zespołów roślinnych *Carici -Agrostidetum*, *Caricetum davallianae* i *Equisetum variegatum*. Na terenie Parku występuje szereg roślin chronionych. Obszar Parku jest zasobnym pod względem faunistycznym. Licznie występują tu gatunki zwierząt łownych oraz gatunki chronione.

7. Istniejące problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody w obszarze zmiany miejscowego planu

Ogólne skutki dla środowiska wynikające z planowanego zagospodarowania terenów objętych projektem zmiany miejscowego planu będą miały charakter zarówno pozytywny jak i negatywny. Wynikać to będzie z szeregu czynników, najczęściej o podłożu antropogenicznym. Niemniej jednak zakłada się, że proponowane w planie ustalenia nie spowodują pogorszenia stanu środowiska oraz znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska.

Do form objętych ochroną prawną, wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody należą: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W granicach zmiany miejscowego planu, środowisko przyrodnicze jest dobrze zachowane i nie zostało zmienione, zachowane zostały miejsca naturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym stanowiących obrzeża rzeki Wolica. Teren opracowania jest terenem o rzeźbie urozmaiconej doliną rzeki, o korzystnych warunkach solarnych, korzystnych warunkach termiczno-wilgotnościowych oraz o dobrych warunkach przewietrzenia. Obszar opracowania, zlokalizowany jest w granicach obszaru ochrony Natura 2000 Dolina Wolicy. W granicach opracowania nie występują stanowiska dokumentacyjne związane z ochroną gatunkową roślin, zwierząt lub grzybów lub użytki ekologiczne.

Problemy, jakie mogą powstawać w wyniku realizacji projektu zmiany miejscowego planu dotyczą m. in.:

- ingerencji w drożność ciągu ekologicznego doliny rzeki Wolica,
- przekształcenia szaty roślinnej obudowy biologicznej koryta rzeki Wolica,
- przekształcenia krajobrazu – wprowadzenie nowej zieleni urządzonej.

W granicach zmiany miejscowego planu nie ustala się lokalizacji zabudowy kubaturowej oraz nie przewiduje się skutków o problematycznym oddziaływaniu na środowisko.

W związku z realizacją przedsięwzięć na podstawie ustaleń miejscowego planu, granice oddziaływania tych przedsięwzięć będą egzekwowane przez organy administracji architektoniczno – budowlanej oraz przez organ ochrony środowiska na etapie decyzji administracyjnych, związanych z realizacją przedsięwzięć i ich wpływu na środowisko.

8. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu

W przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu, obszar planu będzie użytkowany zgodnie z aktualnie obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, uchwalonym uchwałą nr Nr XXVIII/221/2006 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 30 czerwca 2006 r.

Zgodnie z ustaleniami ww. planu:

- 1) działka nr 1143/2 przeznaczona jest pod tereny rolnicze bez prawa zabudowy (teren D.42.R),
- 2) działka nr 3350 przeznaczona jest pod teren wód powierzchniowych – rzeka Wolica (D.1.WS).

Nowe zagospodarowanie lub użytkowanie może obciążać środowisko w różnym stopniu, jednak pod warunkiem zachowania zasad określonych w przepisach prawa w zakresie m. in. gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej, emisji zanieczyszczeń i hałasu, zagospodarowanie to nie powinno oddziaływać na środowisko w stopniu znaczącym.

Dla analizowanego obszaru zostały wprowadzone ustalenia dotyczące jego planowanego przeznaczenia łącznie z ustaleniami dotyczącymi ochrony elementów przyrodniczych w odniesieniu do zaktualizowanych obecnie przepisów prawa zarówno ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jak i ustawy o ochronie przyrody i innych przepisów i aktów wykonawczych.

Należy wziąć pod uwagę, że miejscowy plan jako narzędzie wprowadzające nakazy, zakazy oraz dopuszczenia w zagospodarowaniu, będzie stymulatorem działań wpływających na poprawę funkcjonowania środowiska w rejonie analizowanego obszaru.

9. Stan zasobów i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji, środowiska

Stan zasobów środowiska został szczegółowo omówiony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów. Studium obejmuje rozpoznanie, charakterystykę i diagnozę stanu oraz funkcjonowanie środowiska, wstępną prognozę dalszych zmian przy dotychczasowym użytkowaniu i zagospodarowaniu, określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej, w tym możliwości rozwoju i ograniczeń, przydatność poszczególnych terenów dla różnych funkcji użytkowych, wskazanie terenów, których użytkowanie i zagospodarowanie powinno być podporządkowane potrzebom prawidłowego funkcjonowania środowiska i zachowania różnorodności biologicznej oraz określenie ograniczeń wynikających z konieczności ochrony zasobów środowiska.

9.1. Powietrze

Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery powodują zmianę jej naturalnego składu chemicznego, struktury termicznej i zakłócają bilans promieniowania słonecznego, stwarzając zagrożenie dla ludzi i środowiska. W związku z czym konieczne jest systematyczne kontrolowanie stanu czystości powietrza.

Na terenie Skierbieszowa nie prowadzi się monitoringu stanu jakości powietrza oraz emitowanych do niego zanieczyszczeń. Do oceny stanu aerosanitarnego przyjęto dane udostępnione przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie na podstawie „Oceny jakości powietrza w województwie lubelskim za 2021 rok”.

Wyniki oceny są podstawą do planowania działań naprawczych na rzecz poprawy jakości powietrza w strefach, w których wartości kryterialne są przekraczane. Podstawę klasyfikacji stref stanowiły pomiary wykonane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2021 r., jako metody uzupełniające wykorzystano wyniki modelowania i obiektywne szacowanie. Ocena wykazała przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II (20 µg/m³) w obu strefach województwa lubelskiego: Aglomeracji Lubelskiej i strefie lubelskiej. Strefy te zaliczono do klasy C1. Według dodatkowego kryterium dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} - faza I (25 µg/m³) ww. strefy województwa lubelskiego zaliczono do klasy A. Ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe zawieszonym PM₁₀ strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską zakwalifikowano do klasy C.

Dla obu stref: Aglomeracji Lubelskiej i strefy lubelskiej, objętych obowiązkiem oceny i klasyfikacji pod względem zanieczyszczenia ozonem wg kryteriów ochrony zdrowia, uzyskano: klasę A - ze względu na brak przekroczeń poziomu docelowego, klasę D2 - ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego. W odniesieniu dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀, metali oznaczanych w pyłe zawieszonym PM₁₀ (ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu) według kryteriów ochrony zdrowia obie strefy województwa lubelskiego (Aglomeracja Lubelska i strefa

lubelska) zaliczone zostały do klasy A. Oznacza to, że na obszarze województwa lubelskiego nie wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych /docelowych dla tych zanieczyszczeń

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony roślin dla poziomu docelowego dla ozonu strefa lubelska została zaliczona do klasy A. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu strefę lubelską zaliczono do klasy D2. Ze względu na pozostałe zanieczyszczenia (dwutlenek siarki i tlenki azotu) według kryterium ochrony roślin strefa lubelska zaliczona została do klasy A, o poziomach stężeń nie przekraczających poziomów dopuszczalnych. Na podstawie wyników rocznej oceny jakości powietrza, strefy, w których nastąpiło przekroczenia poziomu dopuszczalnego lub docelowego dla ocenianego zanieczyszczenia zaliczono do klasy C, strefy o poziomach nie przekraczających obowiązujących kryteriów oceny zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy C wymaga prowadzenia określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu. Należy do nich opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza (POP). Analiza wyników pomiarów jakości powietrza wskazuje na utrzymujące się na terenie województwa lubelskiego przekroczenia średniorocznego poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W porównaniu do roku 2020 stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na wszystkich stanowiskach nieznacznie wzrosły i przekraczały poziom docelowy.

Średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 w stosunku do roku 2020 na większości stanowisk pomiarowych wzrosły, a w przypadku pyłu PM10 zwiększyła się także liczba dni z przekroczeniami dobowego poziomu dopuszczalnego. Począwszy od roku 2019 na terenie całego województwa nie odnotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10. Natomiast w 2021 r. na dwóch stanowiskach został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM2,5 faza II, zaś w 2020 r. przekroczenia nie odnotowano, co wskazuje na pogorszenie się jakości powietrza w roku oceny. Wykazane w ocenie pogorszenie się jakości powietrza w znacznej mierze związane było z warunkami meteorologicznymi występującymi w sezonie jesienno-zimowym, gdy wzrasta emisja tych zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego. Rok 2021 był chłodniejszy od poprzedniego, co spowodowało zwiększoną emisję z indywidualnego ogrzewania budynków. Od wielu lat w obu strefach województwa nie odnotowuje się przekroczeń zanieczyszczenia powietrza dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

Największym problemem w skali województwa pozostaje zanieczyszczenie powietrza benzo(a)pirenem w pyłe zawieszonym PM10, szczególnie w sezonie grzewczym. Główną przyczyną występowania przekroczeń jest emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym sprzyjają kumulacji zanieczyszczeń.

Wyznaczone obszary przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w porównaniu do roku 2020 r. uległy powiększeniu, liczba ludności narażonej na ponadnormatywne stężenie tego zanieczyszczenia utrzymywała się na podobnym poziomie. W ocenie jakości powietrza za rok 2021 r. ze względu na wystąpienie przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5 (faza II) po raz pierwszy zostały wyznaczone obszary przekroczeń dla tego zanieczyszczenia. Skutkuje to koniecznością opracowania i realizacji Programu Ochrony Powietrza zarówno w odniesieniu do Aglomeracji Lubelskiej jak i strefy lubelskiej.

Zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Skierbieszów pochodzą z następujących źródeł:

- **niska emisja (punktowa)** – jest to emisja szkodliwych substancji oraz pyłów powstających w procesach spalania w gospodarstwach domowych, obiektach handlu, usług, użyteczności publicznej oraz produkcyjnych. Zdecydowaną rolę odgrywa tutaj zarówno spalany surowiec, jak również stan techniczny urządzeń grzewczych.

Dodatkowym problemem jest spalanie odpadów powstających w gospodarstwach domowych, przy czym trudno jest jednoznacznie określić jak wielka jest skala tego problemu. Spalanie odpadów komunalnych powoduje, dodatkowo emisję szczególnie szkodliwych dla ludzi związków chemicznych, takich jak dioksyny, czy furany,

- **emisja komunikacyjna (liniowa)** – emisja ta ma dość duże znaczenie ze względu na to, że gmina pełni rolę ważnego węzła komunikacyjnego. Na jakość powietrza w gminie może mieć wpływ droga wojewódzka Mr 843.

Z uwagi na warunki przyrodnicze, na obszarze gminy występuje ogólna tendencja do poprawy stanu higieny atmosfery.

9.2. Hałas (klimat akustyczny)

Hałas jest niepożądanym dźwiękiem spowodowanym ludzką działalnością. Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska hałasem są dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz niezależnie od źródła jak i czasu trwania. Hałas należy rozumieć jako zanieczyszczenie lub uciążliwość i z tego tytułu powinien być kontrolowany oraz powinny być podejmowane przeciwdziałania zanieczyszczeniom.

W związku z tym określone są odpowiednie standardy, a użytkownicy środowiska i organy władzy zostali zobowiązani do osiągania odpowiednich stanów akustycznych środowiska.

Ocena stanu akustycznego środowiska obejmuje wszystkie źródła hałasu powstałego wskutek emisji lub w inny sposób. Podstawą oceny są dopuszczalne poziomy hałasu określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112 z późn. zm.). Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na dwa strumienie:

- hałas komunikacyjny – wytwarzany przez pojazdy samobieżne i ciągnione poruszające się po drogach lub po szynach,
- hałas przemysłowy - wytworzony przez pracujące urządzenia, instalacje. Do tej grupy można zaliczyć również dźwięki wytwarzane przez instalacje emisyjne celowe (np. nagłośnienia).

Głównym źródłem hałasu na terenie Skierbieszowa jest hałas komunikacyjny. Ciągły wzrost ilości pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, złej jakości nawierzchni może znacząco powiększyć obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla zabudowy zagrodowej wynoszą: 55 dB (A) w porze dnia (6-22) i 45 dB (A) w porze nocy (22-6) wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112).

W związku z realizacją kierunków zawartych w zmianie studiu przewiduje się, że emisję hałasu będą powodowały źródła stacjonarne oraz źródła ruchome, szczególnie na etapie prowadzonych prac przygotowawczych inwestycji (hałas nieciągły o zróżnicowanej dynamice), związanych z ich budową.

9.3. Wody podziemne

Województwo lubelskie charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem warunków środowiskowych wynikającym m. in. z położenia geograficznego, wysokości bezwzględnej, geologii i morfologii terenu, w związku z czym na obszarze województwa zidentyfikowano 12 typów abiotycznych rzek, charakterystycznych zarówno dla krajobrazu wyżynnego jak i nizinnego.

Perspektywicznie, jakość wód powierzchniowych i podziemnych w obszarze gminy uwarunkowana jest kompleksowym rozwiązaniem problemów gospodarki wodno-ściekowej oraz zdolnością środowisk wodnych do samooczyszczania się.

Stan czystości wód podziemnych

Na terenie województwa lubelskiego wody podziemne związane są z trzema piętrami wodonośnymi: czwartorzędowymi, górnokredowymi i trzeciorzędowymi. Dominują wody kredowe stanowiące 74% zasobów wody, czwartorzędowe stanowią 16% zasobów, a trzeciorzędowe 9% zasobów.

Gmina Skierbieszów regionu lubelsko-podlaskiego. Jest to teren rolniczy, wykorzystywany głównie przez gospodarstwa indywidualne. Pod względem geologicznym Gmina Skierbieszów znajduje się na kierunku płn. - wsch. skrzydła niecki lubelskiej, synklinalnej struktury alpejskiej o kierunku osi NW - SE. Utwory górnej kredy, które stanowią środowisko występowania głównego, a jednocześnie jedynego na tym terenie użytkowego poziomu wodonośnego nachylone są łagodnie (kilka stopni) w kierunku o przedziale SW / WSW. W obrębie arkusza utwory górnej kredy występują na powierzchni terenu lub pod przykryciem lessów o miąższości od kilku do około 30 m w części południowej. W profilu pionowym występują utwory mastrychtu, wykształcone w postaci margli, kredy piszącej i opok oraz przejściowych typów litologicznych, niekiedy z drobnymi (kilkunastu centymetrowymi) przewarstwieniami ilów montmorylonitowych. Są to skały szeregu węglany - il - krzemionka, przechodzące stopniowo jedno w drugie. W strefie intensywnej wymiany wód podziemnych (do głębokości około 150 m) dominują margle. Opoki występują głównie w kulminacjach wzniesień. Głębiej kreda pisząca przewarstwiona jest wkładkami margli. Utwory górnej kredy są zuskokowane, co w istotny sposób wpływa na strefowość własności hydrogeologicznych górotworu. Doliny wypełnione są czwartorzędowymi utworami piaszczysto - żwirowymi oraz osadami jeziornymi. Zawarte w nich wody podziemne wykazują więź hydrauliczną z kredowym poziomem wodonośnym.

Obszar gminy leży w obrębie głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 406 „Niecka Lubelska” (Lublin). Wody podziemne należą do zasobów odnawialnych. Stanowią one głównie źródło zaopatrzenia ludności w wodę socjalno – bytową oraz przemysł w wodę socjalną i produkcyjną. Charakteryzują się one dobrą jakością, przy stosunkowo wysokiej twardości i podwyższonej zawartości związków żelaza. Stąd też potrzeba uzdatniania ujmowanej przez studnie wiercone wody w tym zakresie przed jej skierowaniem do rozbioru. Cechuje je także niska mineralizacja ogólna. Są to wody infiltracyjne, lekko zasadowe z niewielką ilością chlorków i siarczanów. Do poprawy jakości tej wody przyczynia się montowanie w stacjach uzdatniania wody urządzeń uzdatniających /odżelaziaczy, odmanganiaczy/. Na terenie gminy występują wody podziemne wysokiej jakości. Dobra jakość wód podziemnych, czerpanych dla celów komunalnych świadczy o braku istotnych zagrożeń dla tych wód, jak również o dobrej izolacji podłoża. Jednak istniejący związek hydrauliczny pomiędzy wodami czwartorzędowymi, a wodami kredowymi /warstwowo – szczelinowy/ przypomina o dużej wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenia.

9.4. Powierzchnia ziemi i gleby

Powierzchnia ziemi i gleby nie ulegają znaczniejszej degradacji. Zjawisko erozji wodnej występuje sporadycznie i w niewielkim natężeniu. Zakwaszenie gleb oraz braki fosforu, magnezu, potasu i mikroelementów są wynikiem błędów agrotechnicznych. W obszarze gminy Skierbieszów nie prowadzono badań gleb na zawartość metali ciężkich oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

Z uwagi na przeznaczenie obszaru planu na cele parku wiejskiego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, nie wymaga on zgody Ministra Klimatu i Środowiska na zmianę przeznaczenia gruntów rolniczych na nierolnicze i nieleśne.

9.5. Promieniowanie elektromagnetyczne

Wśród oddziaływań szkodliwych dla środowiska i człowieka identyfikuje się promieniowanie niejonizujące, w otoczeniu linii energetycznych wysokiego napięcia o napięciu znamionowym 110 kV, 220 kV i 400 kV, dla których obserwuje się natężenia przekraczające 1 kV/m, przy czym pod liniami 110 kV zasięg natężenia jest niewielki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, pomiary pól elektromagnetycznych w otoczeniu linii elektroenergetycznych wykonuje się dla linii o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV lub instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub

radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowania izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz. Szczególnej ochronie podlegają obszary zabudowy mieszkaniowej, a także obszary, na których zlokalizowane są szpitale, żłobki, przedszkola, internaty.

Na obszarze opracowania brak jest stacji radiowych, telewizyjnych, stacji bazowych telefonii komórkowej. W granicach planu występuje linia elektroenergetyczna 15 kV, dla której ustalono strefę oddziaływania wynoszącą 12 m. W zasięgu linii oraz strefy oddziaływania nie projektuje się obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

9.6. Biocenozy

Funkcjonowanie człowieka w środowisku oparte na korzystaniu z jego zasobów oraz przekształcaniu polegającym na dostosowywaniu do swoich potrzeb spowodowało negatywne zjawiska w środowisku naturalnym, w tym w biocenozach, takie jak:

- przekształcenie naturalnych zbiorowisk roślinnych (lasów, łąk) na grunty orne wykorzystywane w produkcji rolnej, ograniczyło zasadniczo obszar występowania biocenoz o charakterze naturalnym,
- przekształcenie dolin cieków wodnych i równin denudacyjnych z gęstą często siecią wód powierzchniowych, powodujące zmiany w stosunkach glebowo — wodnych i osuszanie terenów, a tym samym obniżanie poziomu wód podziemnych i w konsekwencji zmiany siedliskowe powodujące przekształcenia naturalnych biocenoz,
- zmiany w strukturze nasadzeń hodowanych drzewostanów, nie zawsze odpowiadające naturalnym warunkom siedliskowym,
- zanieczyszczenie środowiska, a zwłaszcza wód powierzchniowych odprowadzaniem nie oczyszczonych ścieków, spływy nawozów i środków ochrony roślin z pól, zanieczyszczenie lasów i nieużytków odpadami (tzw. dzikie wysypiska śmieci) oraz powietrza gazami negatywnie oddziałujące na biocenozy lub lokalnie stwarzające zagrożenia.

9.7. Zakres przekształceń środowiska

Przekształceniom są poddawane następujące składniki środowiska:

- powierzchnia ziemi w wyniku wylesienia, zagospodarowania rolniczego i zabudowy, uruchomienia procesów erozji w obszarach z pokrywą lessową, eksploatacji surowców naturalnych, budowy dróg, rowów melioracyjnych itp.,
- fitocenozy i zoocenozy naturalne w wyniku wylesień oraz melioracji i zagospodarowania pomelioracyjnego jako przekształcone w biocenozy półnaturalne lub agrocenozy,
- mikroklimat w wyniku zmniejszenia powierzchni lasów, obniżenia poziomu wód w dolinach, zabudowy dolin rzecznych, suchych dolin i ich wylotów oraz emisji zanieczyszczeń gazowych, hałasu i promieniowania elektromagnetycznego do atmosfery,
- krajobraz naturalny w wyniku działalności człowieka /zabudowa i użytkowanie rolnicze przestrzeni/ przekształcił się na znacznym obszarze w krajobraz antropogeniczny /naturalno-kulturowy i kulturowy/,
- powiązania funkcjonalno-przyrodnicze w wyniku zabudowy dolin pełniących funkcje korytarzy ekologicznych oraz przecinania poprzecznego korytarzy dolinnych drogami.

9.8. Zakres degradacji zasobów środowiska

Degradacji ulegają następujące komponenty środowiska:

- wody powierzchniowe i podziemne na skutek przenikania na znacznych obszarach do wód zanieczyszczeń antropogenicznych (ścieki bytowe), w tym z rolniczej przestrzeni produkcyjnej (nawozy i środki chemicznej ochrony roślin) oraz z koron dróg,

- powietrze atmosferyczne na wskutek znacznej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z tradycyjnych palenisk i kotłowni węglowych – brak sieci gazowej w części obszaru gminy oraz emisji zanieczyszczeń gazowych z silników samochodowych i hałasu komunikacyjnego z dróg / duże ubytki w zadrzewieniach przydrożnych lub ich brak/,
- powierzchnia ziemi i gleby na wskutek erozji wodnej oraz wadliwego układu pól i dróg rolniczych (wzdłuż stoków),
- zbiorowiska roślinne na wskutek sukcesji naturalnej (zbiorowiska torfowiskowe) lub wadliwej gospodarki (lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa),
- klimat akustyczny wzdłuż dróg publicznych, na wskutek stałego wzrostu ruchu na drogach,
- mikroklimat na wskutek emisji zanieczyszczeń do powietrza, hałasu drogowego i przemysłowego , promieniowania elektromagnetycznego,
- krajobraz kulturowy, na wskutek wprowadzania zabudowy obcej dla lokalnych tradycji.

9.9. Odporność środowiska przyrodniczego na degradację

Odporność środowiska przyrodniczego na degradację jest w obszarze gminy zróżnicowana. Małą odporność mają: lasy na siedliskach borowych na presję rekreacyjną oraz zanieczyszczenia powietrza, gleby wytworzone z lessów na erozję wodną, zwłaszcza na stokach o nachyleniu przekraczającym 15%, siedliska hydrogeniczne na zmiany stosunków wodnych /nadmierne przesuszenie prowadzi do nieodwracalnych zmian/, wody powierzchniowe na zanieczyszczenia antropogeniczne /zakłócenie naturalnych procesów w ekosystemach wodnych przy obecnym stanie wód poważnie ogranicza proces samooczyszczania się wód/, wody podziemne na zanieczyszczenia antropogeniczne.

Większą odporność na presję turystyczną i zanieczyszczenie powietrza mają lasy liściaste, a jednocześnie największą zdolność do regeneracji mają zbiorowiska leśne. Procesy te w sposób naturalny przebiegają wolno. Brakiem zdolności do regeneracji cechują się zbiorowiska kserotermiczne.

Regeneracja wód i powietrza może następować tylko w sytuacji zmniejszenia emisji zanieczyszczeń antropogenicznych do atmosfery i do środowisk wodnych, natomiast regeneracja powierzchni ziemi i gleb przez odpowiednie zabiegi techniczne i ekologiczne oraz zabiegi agrotechniczne.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich realizacji w zmianie miejscowego planu

W projektowanym dokumencie zmiany miejscowego planu uwzględnione zostały cele i zadania z zakresu ochrony środowiska, wynikające z dokumentów ustanowionych na mocy porozumień międzynarodowych oraz innych dyrektyw Unii Europejskiej.

Polityka środowiskowa UE jest oparta na programach działań definiujących cele priorytetowe, które mają zostać osiągnięte w wyznaczonych okresach. Obecny, siódmy z kolei program obejmujący okres do 2020 r. został przyjęty przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej w listopadzie 2013 r. Celem programu w zakresie środowiska naturalnego (EAP) jest wzmocnienie wysiłków na rzecz ochrony kapitału naturalnego, zdrowia i dobrostanu społecznego oraz stymulowanie rozwoju i innowacji opartych na zasobooszczędnej, niskoemisyjnej gospodarce przy uwzględnieniu naturalnych ograniczeń środowiska naturalnego. Wspólna strategia wyznacza kierunki przyszłych działań instytucji unijnych i państw członkowskich, które razem ponoszą odpowiedzialność za wdrożenie i realizację celów priorytetowych.

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska formułuje VII Unijny Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego, przyjęty decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2020 r. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” (Dz. Urz. UE. L Nr 354, str. 171 z dnia 20 listopada 2013 r.).

Zgodnie z Art. 2 do celów priorytetowych należą:

- 1) ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
- 2) przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
- 3) ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
- 4) maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie środowiska poprzez lepsze wdrażanie tego prawodawstwa;
- 5) doskonalenie bazy wiedzy i bazy dowodowej unijnej polityki w zakresie środowiska;
- 6) zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki w zakresie środowiska i klimatu oraz podjęcie kwestii ekologicznych efektów zewnętrznych;
- 7) lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki;
- 8) wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
- 9) zwiększenie efektywności Unii w podejmowaniu międzynarodowych wyzwań związanych ze środowiskiem i klimatem.

Kluczowym dokumentem kierującym się zasadą zrównoważonego rozwoju Polski jest “ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**” stanowiąca strategię rozwoju, o której mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). PEP2030 został opracowany w związku z przyjęciem przez Radę Ministrów nowej średniookresowej strategii rozwoju kraju – **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** i stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację jej zapisów w obszarze środowiska. Do dokumentów istotnych z punktu widzenia PEP2030 należą: Agenda Zrównoważonego Rozwoju 2030, Ramowa Dyrektywa Wodna EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Konwencja Klimatyczna, w tym Porozumienie paryskie, Konwencja o Różnorodności Biologicznej i Konwencja o Pustynnieniu, Europejska Konwencja Krajobrazowa, Siódmy ogólnounijny program działań w dziedzinie środowiska (7EAP), Pakt Amsterdamski: Agenda Miejska dla Unii Europejskiej (Amsterdam 2016), Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), Krajowa Polityka Miejska 2023, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (wraz z aktualizacjami), Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020, Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022, Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2015–2020, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, Krajowy program ochrony wód morskich Program wodno-środowiskowy kraju (aktualizacja).

Do nadrzędnych celów średniookresowych PEP2030 należą:

- 1) zachowanie różnorodności biologicznej i georóżnorodności w dobrym stanie,
- 2) gospodarowanie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- 3) przeciwdziałanie zmianom klimatu i klęskom żywiołowym, poprawa jakości powietrza, ochrona przed hałasem oraz ochrona zasobów wodnych przed degradacją,
- 4) poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego oraz przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu ,
- 5) rozwój innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku.

Szczegółowe cele obejmują:

- 1) zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,

- 2) racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- 3) racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej,
- 4) rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- 5) przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,
- 6) zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
- 7) racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją,
- 8) poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
- 9) dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych (Dyrektywy LCP i Dyrektywę CAFE),
- 10) utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- 11) dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i promieniowanie elektromagnetyczne oraz podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe, stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Istotnym z punktu widzenia projektowanych zmian Studium na terenie gminy Skierbieszów, jest Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, przyjęty uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. Wyznaczone w nim generalne cele i priorytety rozwoju województwa lubelskiego są pochodną ustaleń Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Do wiodących zagadnień związanych ze środowiskiem przyrodniczym w PZPWL uwzględnia się zasadę przezorności ekologicznej, zasadę kompensacji ekologicznej, zasadę minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych.

Główne cele polityki przestrzennej województwa lubelskiego w zakresie ochrony środowiska zakładają: wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń, utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu, zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka, wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.

Do celów szczegółowych należą: zabezpieczenie potrzeb wodnych regionu, harmonijne gospodarowanie przestrzeni krajobrazowej, powiększanie zasobów leśnych, ochrona i wykorzystanie naturalnych zasobów uzdrowiskowych, utrzymanie walorów obszarów wyróżniających się szczególnymi cechami przyrodniczymi i krajobrazowymi, integrowanie regionalnego systemu obszarów chronionych z systemami krajowymi i europejskimi, przywrócenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarom zdegradowanym i o zniekształconych stosunkach ekologicznych, zwiększenie odporności środowiska na antropopresję oraz poziomu bezpieczeństwa przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi, zapewnienie prawidłowego funkcjonowania ekosystemów w miastach.

11. Potencjalny wpływ na środowisko w przypadku realizacji ustaleń miejscowego planu, ocena skutków wpływu ustaleń projektu miejscowego planu na poszczególne elementy środowiska i człowieka

Tereny objęte opracowaniem nie są wystawione na działalność czynników mogących powodować istotne, zauważalne zmiany w środowisku. Nie przewiduje się, aby dalsze użytkowanie terenów zgodnie z projektem miejscowego planu wpłynęło niekorzystnie na stan środowiska. Realizacja proponowanego zagospodarowania określonego w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla publicznych terenów parku wiejskiego, związanych ze sportem, rekreacją i kulturą, spowoduje nieznaczające, akceptowalne zmiany w środowisku, w stosunku do stanu obecnego. Przewidywane zagospodarowanie spowoduje możliwość zagospodarowania terenów z utrzymaniem minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej wynoszącej 80%, z zakazem lokalizacji obiektów kubaturowych. Odnosząc się do wprowadzenia możliwości zagospodarowania terenów objętych planem, powstaną tu oddziaływania o zróżnicowanym charakterze, co będzie skutkowało także zróżnicowanymi zmianami w środowisku niemniej ich charakter, intensywność i zasięg będą ograniczone w zasadzie do terenu objętego planem.

11.1. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i grunt

Wymagane będą prace ziemne polegające na wyrównaniu powierzchni, a także prace związane z prowadzeniem komunikacji pieszo-rowerowej oraz lokalizowaniem dopuszczonych obiektów sportu i rekreacji, placów zabaw, obiektów małej architektury, parkingów oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej. Wyznaczone ścieżki, ciągi pieszo-rowerowe i parkingi oraz dopuszczone kładki i budowle hydrotechniczne związane z terenem WS, wymagać będą odpowiedniego ukształtowania terenów nabrzeżnych rzeki, dostosowania do wymogów wynikających z przepisów odrębnych. Prace te spowodują naruszenie struktury gruntów w warstwie przypowierzchniowej, natomiast nie będą skutkować zmianą ukształtowania terenu. W wyniku realizacji ustaleń planistycznych pojawią się powierzchnie utwardzone (ciągi pieszo-rowerowe). Proces zagospodarowania zgodnie z projektem planu spowoduje zmiany struktury gruntów oraz zmiany powierzchni infiltracji wód opadowych, a mianowicie nastąpi jej zmniejszenie, kosztem zwiększenia spływów powierzchniowych wyłącznie na terenach przeznaczonych pod utwardzenie bądź zabudowę kubaturową. W planie dopuszczono możliwość odprowadzenia wód opadowych do gruntu. Planowany rodzaj zabudowy oraz wielkość powierzchni terenu ewentualnie narażonego na zanieczyszczenie nie wskazuje na konieczność ujmowania wód opadowych w system kanalizacji. Przekształcenie powierzchni ziemi nastąpią w czasie trwania robót ziemnych. Tereny objęte planem zostaną wzbogacone o nowe nasadzenia.

Teren projektu planu położony jest poza obszarami predystynowanymi do osuwania się mas ziemnych i powstawania osuwisk.

W granicach opracowania miejscowego planu występują grunty chronione, wymagające zmiany przeznaczenia na grunty nierolnicze lub nieleśne, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolniczych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82)

11.2. Oddziaływanie na powietrze i klimat

W Polsce problem ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami jest uregulowany ustawą Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z art. 85 ustawy, ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Dopuszczalne poziomy substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne określają następujące akty prawne: rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, rozporządzenie w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu.

W terenach sąsiadujących z rzeką Wolicą nadal pozostaną tereny otwarte, zagospodarowane zielenią urządzoną z dopuszczeniem funkcji wypoczynku i rekreacji. Zachowanie powierzchni zieleni będzie elementem o korzystnym wpływie na stan powietrza. W zagospodarowaniu terenów jako publicznie dostępny park wiejski nie przewidziano lokalizacji obiektów lub urządzeń, które mogłyby stanowić źródło emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza. Rzeka Wolica wraz z terenami z nią sąsiadującymi stanowią główny ciąg ekologiczno-przyrodniczy gminy Skierbieszów, zapewniając napływ świeżego powietrza. Projekt planu nie zakłada powstania żadnych nowych tras komunikacyjnych, które mogłyby w sposób znaczący wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego.

Poszczególne zapisy projektu planu odnoszące się do konieczności zachowania powierzchni biologicznie czynnej, obowiązku zagospodarowania zielenią wszystkich fragmentów terenów wolnych od utwardzenia, powinny dodatkowo skutecznie ograniczyć ewentualny negatywny wpływ na jakość powietrza. Zgodnie z ustaleniami planu, projektowane zagospodarowanie terenów w zakresie emisji wibracji, zanieczyszczenia powietrza, substancji zapachowych, niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego nie może powodować przekroczeń obowiązujących standardów środowiskowych określonych w przepisach odrębnych oraz wywoływać konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. W granicach planu nie występują zakłady przemysłowe oraz obiekty uciążliwe pod względem emisji hałasu do środowiska. W przypadku realizacji obowiązującego planu miejscowego będzie występował hałas związanych z ich eksploatacją terenów. Należy stwierdzić, że w chwili obecnej w granicach terenów objętych opracowaniem występują korzystne warunki akustyczne.

Biorąc pod uwagę ww. ustalenia, przedsięwzięcia realizowane zgodnie z ustaleniami projektu planu nie będą źródłem emisji ponadnormatywnych zanieczyszczeń. Nie przewiduje się znacznego zwiększenia oddziaływań niż te, które występują obecnie. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, neutralny. Oddziaływania na środowisko związane z emisją zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza, emisją hałasu będą negatywne, ale nie będą miały charakteru znaczącego – nie będą naruszać określonych standardów jakościowych powietrza. Można je zaliczyć do oddziaływań umiarkowanych na poziomie akceptowalnym. Realizacja planowanych inwestycji nie będzie miała wpływu na zmiany klimatyczne.

11.3. Oddziaływanie na ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska, znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Planowane zainwestowanie nie będzie miało znaczącego wpływu na poziom hałasu emitowanego w wyniku eksploatacji obiektów, które w ramach funkcji mogą być realizowane, a tym samym na komfort życia okolicznych mieszkańców. Sam teren będzie zgodnie z przepisami tj. rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu zaliczany do terenów rekreacji i wypoczynku. Także emisja zanieczyszczeń powstających w związku z ogrzewaniem obiektów nie będzie generowała oddziaływań wpływających na komfort życia ludzi.

Zmiana miejscowego planu ma nieść pozytywny skutek dla mieszkańców gminy ponieważ ideą zmiany jest utworzenie parku wiejskiego stanowiącego przestrzeń publiczną ogólnodostępną, o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb społecznych, turystycznych i kulturalnych mieszkańców gminy oraz poprawy jakości ich życia. M. in. obowiązuje tu nakaz zastosowania rozwiązań przestrzennych, architektonicznych i technicznych zapewniających zachowanie dostępności do tych terenów osobom ze szczególnymi potrzebami, z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania.

11.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Planowane zagospodarowanie i powstające oddziaływania, w wynikające z realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla publicznych terenów związanych z usługami rekreacyjno-sportowymi i turystycznymi, pozostaną bez wpływu na zasoby i jakość zasobów Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 – Niecka Lubelska (Chełm-Zamość).

Cele środowiskowe określone dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych 90 (PLGW200090), o głębokości występowania wód słodkich piętro czwartorzędowe głębokość warstwy od ok. 2 – 40 m, będą realizowane poprzez odpowiednie ww. zapisy ograniczające emisję zanieczyszczeń do wód.

Obszar zmiany planu położony jest w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Jest to obszar bez zabudowy kubaturowej. Ustalenia miejscowego planu zakazują lokalizacji zabudowy na przedmiotowym obszarze. W projekcie miejscowego planu ustala się zasady zagospodarowania wynikające z przepisów odrębnych z zakresu prawa wodnego, w szczególności zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania, co powinno chronić wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem.

Obszar opracowania położony jest poza terenami udokumentowanych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych, dla których ustalono strefy ochronne.

11.5. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Realizując ustalenia projektu planu, częściowej likwidacji ulegną zespoły roślinności ruderalnej lub ekosystemy zieleni nieurządzonej. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu część terenów zostanie utwardzona (komunikacja pieszo – rowerowa, miejsca postojowe). W części przekształceniom ulegną naturalne zbiorowiska zieleni w zieleni urządzonej. Docelowo, obszar objęty planem będzie stanowić publicznie dostępny park wiejski. W projekcie planu dopuszczono lokalizowanie obiektów sportu i rekreacji, placów zabaw, obiektów małej architektury, kładek, budowli hydrotechnicznych. Obszar zmiany miejscowego planu zlokalizowany jest w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Zagospodarowanie obszaru planu powinno odbywać się przy użyciu materiałów i technologii odpornych na działanie wody, które zapobiegą przemieszczaniu elementów zagospodarowania obszaru w wyniku potencjalnej powodzi.

Położenie terenów w obszarze objętym przekształceniom nie powinno ograniczać przebywania na nim zwierząt. Jest to teren, w granicach, którego występować mogą drobne ssaki (kret, jeż, mysz), które mogą na ten teren przenikać z pobliskich terenów o podobnym zainwestowaniu. Niemniej nie będzie to miało wpływu na lokalne populacje gryzoni. Teren objęty projektem planu nie jest terenem przeznaczonym do ochrony siedlisk lub gatunków.

W omawianym obszarze nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin. Występuje tu głównie roślinność trawiasta oraz zakrzewienia i zadrzewienia, w znaczącej części do zachowania. Zagospodarowanie terenu zgodnie z projektem planu nie spowoduje likwidacji gatunków chronionych, a więc nie będzie potrzebna kompensacja przyrodnicza.

Funkcjonowanie i realizacja inwestycji zgodnie z ustaleniami miejscowego planu nie będzie skutkować negatywnym wpływem na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 lub na ich ciągłość i trwałość. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały i neutralny.

W zagospodarowaniu obszaru planu należy zachować elementy zieleni wysokiej w dobrej kondycji zdrowotnej, stanowiące korzystny element wizualny i przyrodniczy w obszarze doliny Wolicy.

Dominującym elementem w krajobrazie doliny będzie zieleń, niska i wysoka, która zajmować ma powierzchnię nie mniejszą niż 80% terenów ZN i ZP. Przeznaczenie i zagospodarowanie obszaru objętego projektem planu powiększy ofertę form rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców gminy.

11.6. Zasoby naturalne

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza udokumentowanymi złożami surowców naturalnych. Zmiana miejscowego planu nie koliduje z eksploatacją zasobów naturalnych i nie wpłynie na ich ochronę. Do zasobów naturalnych należą również zasoby wód podziemnych. Ze względu na skalę projektowanej zmiany miejscowego planu szacuje się, że wielkości poboru wód podziemnych jest pomijalna.

11.7. Zabytki i dobra materialne

W obszarze objętym projektem miejscowego planu oraz w jego sąsiedztwie nie występują obiekty chronione ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Miejscowy plan ustala obowiązek ochrony przypadkowych znalezisk archeologicznych, zabezpieczenie takich znalezisk oraz miejsc odkrycia i powiadomienie o odkryciu wójta gminy lub właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Prognozuje się, że potencjalne oddziaływania na zabytki będą neutralne.

11.8. Krajobraz

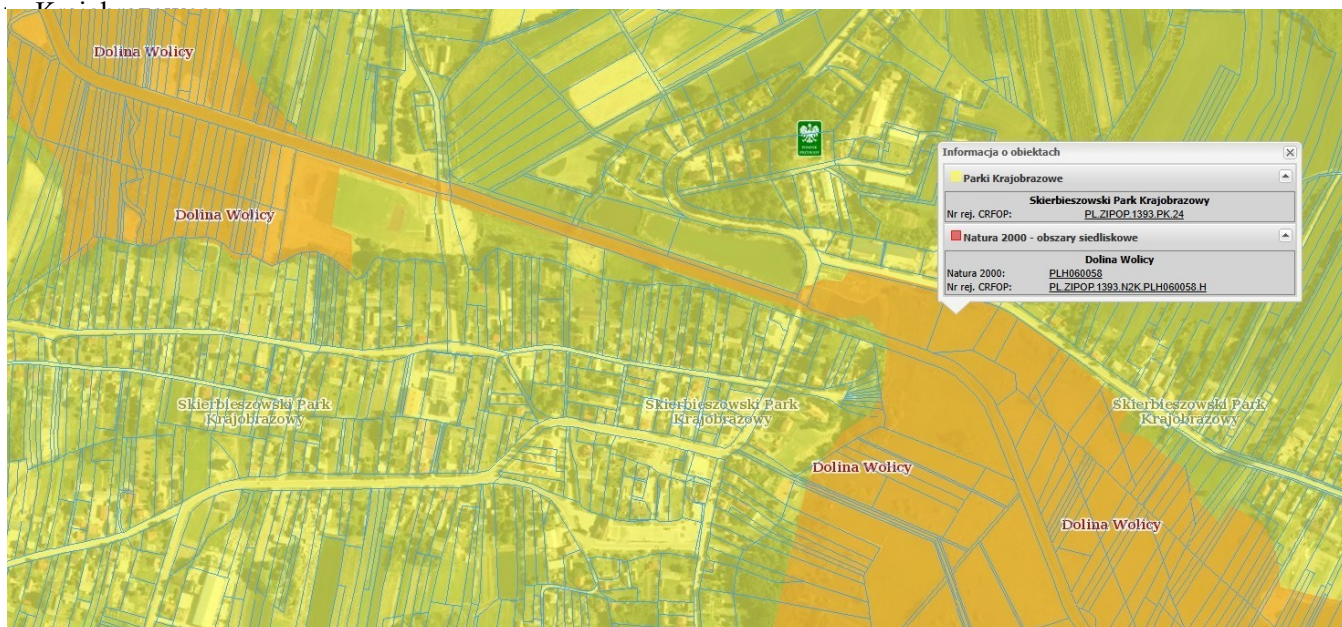
Walorem krajobrazowym obszaru opracowania są tereny zielone doliny Wolicy, częściowo porośnięte roślinnością krzewiastą i drzewami. Przestrzeń objęta planem jest harmonijnie ukształtowana, nie posiada charakterystycznych dominant. Główną przestrzeń zajmują elementy środowiska naturalnego zieleń łąk i zadrzewienia oraz zakrzewienia. W niedalekim sąsiedztwie występują pola uprawne oraz zabudowa zagrodowa. Jest to typowy krajobraz rolniczy. Obszar gminy jest podporządkowany gospodarce rolnej i zabudowie mieszkaniowej z przewagą zagrodowej.

W związku z intencją zmiany miejscowego planu, w obszarze opracowania zmieniają się proporcje terenów zainwestowanych do terenów zielonych. Nastąpią kolejne przekształcenia krajobrazu w związku z przekształceniem powierzchni ziemi w czasie robót budowlanych. Na obszarze objętym planem oraz w jego bezpośrednim otoczeniu nie występują jakiegokolwiek istniejące lub projektowane pomniki przyrody.

Pozytywnym elementem krajobrazotwórczym jest utrzymanie terenów zieleni urządzonej niskiej oraz wkomponowanie infrastruktury parku wiejskiego w ten krajobraz bez lokalizacji zabudowy kubaturowej.

11.9. Oddziaływanie na obszary chronione w tym Natura 2000

Obszar objęty niniejszą zmianą miejscowego planu znajduje się w części w granicach specjalnego obszaru ochrony Natura 2000 - Dolina Wolicy PLH060058 oraz w granicach Skierbieszowskiego Parku

W projekcie miejscowego planu z uwagi na obszary chronione wprowadza się następujące ustalenia:

- zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- projektowane zagospodarowanie terenów nie może powodować przekroczeń obowiązujących standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych.

Projekt miejscowego planu wskazuje, że z uwagi na lokalizację terenów objętych planem w obszarach chronionych, obowiązują przepisy wynikające z ustanowienia obszaru chronionego.

Biorąc pod uwagę ustalenia miejscowego planu nie prognozuje się, aby planowane funkcje mogły oddziaływać na obszary chronione w tym obszary Natura 2000.

Ustalenia miejscowego planu w powiązaniu z regulacjami prawa o ochronie środowiska ograniczają możliwość lokalizacji przedsięwzięć, których szkodliwe oddziaływanie może przekraczać obowiązujące normy poza terenami inwestycji i całym obszarem objętym przedmiotowym opracowaniem. Zgodnie z regulacjami obowiązujących ustaw i odpowiednich przepisów wykonawczych, dodatkowa kontrola zgodności lokalizowanych funkcji z ustaleniami planu oraz przepisami prawa o ochronie środowiska, dokonywana będzie w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

11.10. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

W związku z klasyfikacją zagrożeń i ilością magazynowanych substancji i produktów, zgodnie z art. 248 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska oraz rozporządzenia w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku lub do zakładu o dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej, funkcjonujący zakład produkcji mebli istniejący w granicach zmiany planu nie został zakwalifikowany jako „zakład o zwiększonym ryzyku” albo „zakład o dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej”.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenie objętym opracowaniem ani w jego sąsiedztwie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Z uwagi na cel, jakiego ma służyć zmiana miejscowego planu tj. utworzenie parku wiejskiego związanego doliną rzeki Wolica wraz z parkingiem, nie ma możliwości lokalizowania zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii na obszarze objętym projektem planu.

12. Opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długofalowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko

Termin „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.

Natomiast przez znaczące negatywne oddziaływanie na obszar NATURA 2000, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony lub pogorszyć integralność obszaru lub jego powiązania z innymi obszarami.

Na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przewiduje się, że na wymienionych terenach mogą być realizowane inwestycje należące do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagane sporządzenie raportu. Uszczegółowienie oraz bliższe informacje dotyczące faktycznego zagospodarowania terenów objętych planem będą przedmiotem postępowań administracyjno - budowlanych, związanych z konkretnymi przedsięwzięciami.

Na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko natomiast nieznaczne oddziaływanie na środowisko wynika wyłącznie z dopuszczenia przedsięwzięć służących realizacji celów publicznych. Zasięg miejscowego planu jest ograniczony do niewielkiej części obszaru Skierbieszowa. Nie oddziałuje na obszary Natura 2000. Nie ma wpływu na integralność tych obszarów. Ograniczenia dla tego inwestycji przewidzianych projektem planu będą określone w obowiązujących przepisach prawa dopuszczalne poziomy np. hałasu czy pól elektromagnetycznych na obszarach związanych z zabudową mieszkaniową zagrodową, terenów usług rekreacji i sportu. Prognozowane oddziaływanie, ze względu na charakter dopuszczalnych inwestycji, będzie miało charakter punktowy i niewielkie natężenie. Nie przewiduje się oddziaływań skumulowanych ani wtórnych.

Oddziaływanie na środowisko	Rodzaje oddziaływania			Czas oddziaływania			Mechanizm oddziaływania			Ocena oddziaływania		
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	chwilowe	okresowe	stałe	pozytywne	negatywne	neutralne
przekształcenia powierzchni ziemi i gleby	x	x				x	x		x			x
wpływ na rośliny i zwierzęta	x	x			x		x		x			x
emisja zanieczyszczeń powietrza, klimat emisja hałasu	x	x		x			x					x
wpływ na bioróżnorodność	x	x				x	x					x
zagrożenia dla form ochrony przyrody	brak oddziaływania											
zagrożenia dla natura 2000	brak oddziaływania											
wpływ na krajobraz	x	x				x	x		x			x
wpływ na zdrowie ludzi (skumulowane)	x					x			x	x		

X* oddziaływanie nie powoduje przekroczeń standardów środowiska

13. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ustalenia projektu miejscowego planu nie będą generować oddziaływań transgranicznych. Nie zachodzi potrzeba wdrażania procedur określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska.

14. Rozwiązania mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących wynikać z realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu

Zapisy ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla publicznych terenów związanych z lokalizacją parku wiejskiego, uwzględniają zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko w aspekcie ochrony środowiska przyrodniczego, wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, powierzchni ziemi, krajobrazu. Projekt planu w swych zapisach uwzględnia ochronę elementów przyrody i w obszarach chronionych, w których są położone tereny zmiany miejscowego planu w związku z czym prognozuje się brak wpływu na elementy przyrody chronione prawem. Brak także potrzeby wykonania kompensacji przyrodniczej. Reasumując, dla planowanego przeznaczenia terenów, na poziomie dokumentu strategicznego jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przyjęte w uchwale rozwiązania zapobiegające, ograniczające i eliminujące są adekwatne i wystarczające. Ustalenia projektu planu wprowadzają zapisy, które mają zapobiegać lub ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko. Respektowanie ustaleń zmiany miejscowego planu oraz zaproponowanych rozwiązań powinno ograniczyć lub wykluczyć potencjalne negatywne oddziaływanie ustaleń miejscowego planu na środowisko.

15. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Projektowana zmiana miejscowego planu jest zgodna z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów. Propozycje alternatywne w skali pojedynczej inwestycji powinny polegać na wyborze rozwiązań technologicznych, technicznych, lokalizacyjnych i konstrukcyjnych, o najmniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko. Rozwiązania przyjęte w projekcie zmiany miejscowego planu oraz propozycje niniejszej prognozy wskazują ramy dla przyszłych inwestycji. Zachowanie ustaleń miejscowego planu zabezpiecza środowisko przed znaczącymi oddziaływaniami na środowisko oraz na obszary Natura 2000.

Projekt miejscowego planu łączy potrzeby gminy z wnioskami instytucji i organów, opiniujących i uzgadniających projekt planu. Ponadto uwzględnia obowiązujące przepisy prawa, m. in. w zakresie obsługi ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony klimatu akustycznego, ochrony krajobrazu i dostępności komunikacyjnej działek. W projekcie planu nie występują obszary przeznaczone pod inwestycje konfliktowe oraz brak jest szlaków komunikacyjnych o znaczeniu ponadlokalnym i innych elementów tranzytowych wobec czego nie przewiduje się alternatywnych rozwiązań przestrzennych. W obszarze opracowania brak jest cennych komponentów środowiska. Rzeźba terenu ulegnie nieznacznej zmianie. Jakość powietrza atmosferycznego, klimat akustyczny, jakość wód powierzchniowych i podziemnych nie ulegną zmianie. Pokrywa roślinna oraz krajobraz ulegną zmianie, jednak z uwagi na utrzymanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie min. 80 %, zmiany te nie będą kwalifikowane jako znaczące.

16. Zasady monitorowania wpływu realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu na środowisko

Ocenę skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń miejscowego planu prowadzić będzie Rada Gminy Skierbieszów na podstawie wyników monitoringu typowo urbanistycznego w cyklu 4-letnim. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki są prezentowane corocznie w Raportach, które wydawane są w formie publikacji ogólnie dostępnych.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu wynika z art. 46 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu in-formacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) i jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Celem prognozy jest identyfikacja negatywnych, w tym potencjalnie znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą być efektem realizacji projektowanego dokumentu, wynikających z przeznaczenia terenów pod określone funkcje oraz przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Projekt miejscowego planu składa się z części tekstowej i graficznej. Projekt uwzględnia wymagania dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Projekt miejscowego planu jest zgodny z ustaleniami Uchwały Nr XXV/168/2002 Rady Gminy Skierbieszów z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skierbieszów.

W obszarze projektu zmiany miejscowego planu wydziela się liniami rozgraniczającymi tereny o następujących symbolach:

- 1) ZP – teren zieleni urządzonej – park wiejski,
- 2) ZN – teren zieleni naturalnej,
- 3) WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych (rzeka Wolica),
- 4) KOP – teren parkingu.

Zgodnie z ustaleniami szczegółowymi projektu miejscowego planu:

1. dla terenu oznaczonego symbolem 1ZP, 2ZP plan ustala:

- 1) przeznaczenie: teren zieleni urządzonej – park wiejski,
- 2) w ramach terenu 1ZP dopuszcza się lokalizację: terenowych urządzeń sportowych, tymczasowej sceny do obsługi imprez i spotkań okazjonalnych, obiektów małej architektury, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji pieszo - rowerowej,
- 3) w ramach terenu 2ZP dopuszcza się lokalizację: obiektów małej architektury (ławki, śmietniki), komunikacji pieszo - rowerowej, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, budowli hydrotechnicznych,

2. dla terenu oznaczonego symbolem 1ZN, plan ustala:

- 1) przeznaczenie: teren zieleni naturalnej,
- 2) dopuszcza się lokalizację: dojść, pomostów, kładek, budowli hydrotechnicznych,

3. dla terenu oznaczonego symbolem 1WS, plan ustala:

- 1) przeznaczenie: teren wód powierzchniowych śródlądowych (rzeka Wolica),
- 2) dopuszcza się lokalizację: pomostów, kładek, budowli hydrotechnicznych,

4. Dla terenu oznaczonego symbolem 1KOP, plan ustala:

- 1) przeznaczenie – teren parkingu.

Celem sporządzenia zmiany miejscowego planu jest przeznaczenie terenów w dolinie rzeki Wolica pod park wiejski jako przestrzeń publiczną ogólnodostępną, o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb społecznych, turystycznych i kulturalnych mieszkańców, poprawy jakości ich życia, sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Należy zwrócić tu uwagę na walory krajobrazowe obszaru w granicach opracowania. Jest to część doliny, w której głównym elementem krajobrazu jest rzeka Wolica wraz z otuliną terenów zielonych oraz zbiorników wodnych - stawów. Obszar w granicach opracowania urozmaicony jest zielenią wysoką.

Tereny objęte projektem planu położone są w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią (obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%).

W granicach planu zakazuje się lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, o których mowa w omawianym projekcie planu miejscowego. Proponowana zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wprowadzi bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Oddziaływanie związane z zagospodarowaniem nowych terenów nie będzie miało znaczącego wpływu na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną.

18. Oświadczenie autora

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oświadczam, że spełniam warunki, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

